

Nová činoherní inscenace Slezského divadla v Opavě Všechno je v zahradě je velmi potřebnou morálitou

20.11.2017 Ladislav Vrchovský Divadlo Recenze

Slezské divadlo v Opavě uvedlo v nedělní premiéře inscenaci hry amerického dramatika Edwarda Albeeho s názvem Všechno je v zahradě. Autor tuto komedii napsal v roce 1967 a předlohou se mu stala stejnojmenná hra britského autora Gilese Coopera. Zatímco Cooperova hra měla blíže k frašce, Albee žánr posunul k břitké morálitě s groteskními prvky.

Z nové inscenace Slezského divadla Všechno je v zahradě.
Foto: Radovan Šťastný

Námětem příběhu manželů středního věku a jejich dospívajícího syna je lidská touha po movitém i nemovitém majetku, která, pokud je dovedena ad absurdum, může člověka dychtícího po bohatství zavést na scesti.

Děj je rozdělen do dvou jednání. V tom prvním manželé řeší svoji neutěšenou finanční situaci a náhle se objevivší pokušení dostat se k velkým penězům. Po přestávce se v zahradě domu Jany a Richarda odehraje párty s přáteli a sousedy s nečekaným a velmi překvapivým závěrem.

Režisér *Michal Przebinda* spolu s dramaturgyní *Janou Pithartovou* text hry mírně upravili a posunuli do současnosti, příběh pak situovali někam do maloměsta v České republice. Úprava i některé aktualizace jsou ALE celkem zbytečné. Albee totiž napsal skvělou a velmi nadčasovou hru, která je jakousi alegorií o shromažďování nemravného bohatství a zavrženíhodné lidské slabosti, velmi dobře známé ze současné, zejména v tak zvané „civilizované“ společnosti.

Zleva Jakub Stránský a Daniel Volný. (Foto: Radovan Šťastný)

Richarda hraje *Jakub Stránský* jako poněkud jednoduchého muže neschopného vydělat větší peníze a dostat tak rodinu mezi vyšší příjmovou skupinu v populaci. Na druhé straně je však Richard ve Stránského podání muž dlouho odolávající svodům k velkému a zpočátku jakoby bezpracnému zisku. Je ochoten smířit se s chudšími poměry, hlavně když život poběží v jasném řádu a pořádku a on nebude muset udělat nic, co se neslučuje s jeho morálními zásadami.

Richardovým hlavním problémem je však jeho žena Jana, kterou pojala *Sabina Muchová* jako dominantní manželku, chápající se otěží rodinného života v okamžiku, kdy může vydělat opravdu velké peníze, byť způsobem, který není zrovna počestný. Stránský velmi přesvědčivě působí ve chvílích nesouhlasu s jednáním své manželky, Muchová zase odpovídajícím způsobem hraje ženu, která příliš nepřemýšlí nad dopadem svých činů.

Zleva Sabina Muchová a Hana Vaňková. (Foto: Radovan Šťastný)

Dění na jevišti se v první části před přestávkou poněkud vleče. Pokulhává tempo i rytmus. Oživením je příchod souseda Jacka (*Daniel Volný*) a nečekaná návštěva paní Zubaté (*Hana Vaňková*), stejně jako v závěru první části vše rozproudí příchod syna Romana (v alternaci *Jakub Georgiev* nebo *Denis Kuboň*, hostující studenti Janáčkovy konzervatoře Ostrava). Dialogy mezi Janou a Richardem mají rezervy ve výstavbě mizanscén, ve kterých se odehrávají.

Druhá část po přestávce je mnohem poutavější a zábavnější, přestože zde dojde i na velmi temné tóny. Do tří manželských trojic sousedů, kteří přijdou na zahradní párty, obsadil režisér *Martina Táborského* a *Ivanu Lebedovou* (Kája a Bára), *Michala Stalmacha* a *Terezu Bartošovou* (Bertík a Louisa) a *Martina Valoucha* s *Kamilou Srubkovou* (Petr a Dora). Typově odlišní lidé v jejich

podáních vytvářejí celkem bizarní společnost reprezentující v Albeeho hře jedince toužící naplnit takzvaný americký sen.

Martin Valouch a Kamila Srubková. (Foto: Radovan Šťastný)

To, že celá šestice je obžalobou lidského bezskrupulózního jednání sledující jediný cíl, věčné bohatství, inscenaci rozhodně nelze upřít, ba naopak, takovou obžalobu lze jen uvítat. Paralela s dnešní situací v České republice je nabíledni – i u nás se objevují zbohatlíci, jejichž majetek má pochybný původ, i u nás dnes lidé často hodnotí druhého podle jeho majetku, ne podle úctyhodného a morálně čistého chování.

Děj je doslova strhující, režisérovi se podařilo nasadit dobré tempo a režijně vystavět překvapivé dramatické situace, takže publikum je zaujato a některými dramatickými zvraty děje dokonce v dobrém slova smyslu šokováno. To, že celá hra nakonec vyznívá tak trochu jako moralita, není na škodu. Je jen dobře, když divadlo diagnostikuje choroby společnosti a varuje před jejich dopady i šokujícím způsobem.

Činohra Slezského divadla Opava pod novým ředitelem Iljou Rackem a novým šéfem činohry Jiřím Seydlerem se po dotažení některých shora zmíněných jednotlivostí v případě inscenace hry Všechno je v zahradě bude moci chlubit aktuální hrou a velmi dobrým divadlem.